

Kankaanpään kaupunki  
kankaanpaan.kaupunki@kankaanpaa.fi

Viite Lausuntopyyntö 12.2.2024

**Aihe Kankaanpää, Kaukorannan ranta-asemakaavan muutos, luonnos**

Satakunnan Museolta on pyydetty lausuntoa Kankaanpään Kaukorannan ranta-asemakaavan muutoksesta. Kaavamuutosalue sijaitsee Kankaanpäässä Vihteljärvellä Kaukojärjen rannalla 12 km etäisyydellä kuntakeskuksesta etelään. Kaavamuuotos koskee ranta-asemakaavan korttelia 6 ja maa- ja metsätalousaluetta. ja käsittää osan kiinteistöstä Niemivainio III (214-425-9-43). Kaavamuutoksella muodostuu kortteli 6 ja maa- ja metsätalousaluetta.

Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen *Vihteljärven vesireitin ja Riihonlahden kulttuurimaisemat* (VAMA 2021) sekä maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön *Vihteljärven kulttuurimaisema* (Satakunnan rakennusperintö 2005). Nämä arvoalueet on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2, jossa niitä koskee suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.*

Alueella on voimassa rantakaava vuodelta 1993, jossa alueesta osa on osoitettu loma-asumisen korttelialueeksi (RA) ja osa maa- ja metsätalousalueeksi (M). Alueella on voimassa Vihteljärvi-Niemenkylä osayleiskaava vuodelta 1999. Osayleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu kaksi rakennuspaikkaa käsittäväksi loma-asumisen alueeksi (RA-2) sekä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on maisemallisia arvoja (MY). RA-merkintää koskee kaavamääräys: *Rakennuspaikan yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 100 m<sup>2</sup>, josta saunan kerrosala saa olla enintään 20 m<sup>2</sup>. Sauna voidaan rakentaa joko loma-asunnon yhteyteen tai erillisenä rakennuksena. Uudet rakennukset tulee sijoittaa vähintään*

*yhden metrin korkeudelle ja 25 metrin etäisyydelle keskiyliveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta lukuun ottamatta saunaa, joka tulee sijoittaa vähintään 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta. [...] Rakennuslain 135 §:n nojalla alueen rakentaminen tulee sopeuttaa kulttuurimaisemaan, maastoon sekä reunavyöhykkeisiin. MY-merkintään liittyy seuraava kaavamääräys: Alueella olevat avoimet maisematilat tulee säilyttää. Rakennuslain 31.1 §:n nojalla määrätään, että alueelle ei saa rakentaa uusia rakennuksia. Vesistöjen suojavyöhykkeiden hoidossa tulee ottaa huomioon avoimen maisematilan säilyminen. Avoimilla alueilla olevat metsäsaarekkeet tulee säilyttää.*

Kaavamuutoksella osoitetaan alkuperäisen kaavan mukaisesti kaksi lomarakennuspaikkaa. Selostuksen mukaan rantakaavamuutoksen tavoitteena on siirtää toinen kortteliin 6 osoitetuista tonteista paremmin lomarakentamiseen soveltuvaan paikkaan. Kaavamuutoksessa kaavamääräykset tulevat säilymään RA-alueella entisellään, ainoastaan rakentamaton rakennuspaikka siirtyy jo rakennetun loma-asunnon rakennuspaikan itäpuolelta länsipuolelle.

#### Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo pitää hyvänä, että RA-korttelin rakennusoikeus on säilynyt ennallaan. Kaavaluonnoksessa osoitettu uusi rakennuspaikka sijoittuu osittain osayleiskaavassa osoitettuun MY-alueeseen, johon ei kaavamääräyksen mukaan saa rakentaa. Satakunnan Museo näkee kaavaluonnoksessa esitetyn rakennuspaikan siirron mahdolliseksi, mutta maisemallisten vaikutusten minimoimiseen sekä rannan suuntaan, että yleiskaavassa osoitettuun MY-alueeseen nähden tulee kiinnittää huomiota ja ohjata riittävästi. Koska suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle, tulee kaavassa ohjata tarkemmin rakennuspaikkojen olemassa olevan kasvillisuuden säilymistä sekä tarvittaessa istutuksia maisemallisten vaikutusten minimoimiseksi. Satakunnan Museo yhtyy Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemykseen, että kaavamääräyksiä tulisi täydentää määräyksellä maisematyöluvan tarpeesta. Kaavan yleismääräyksissä tulisi myös mainita, että kaava-alue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle sekä maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Kaavan lisämääräysten rakennuspaikan oleellisen täyttämisen ja pengertämisen kieltävässä kohdassa 4 tulee poistaa sekaannusta aiheuttava ja vanhahtava ilmaus *ilman pakottavaa syytä*.

Kaavaselostuksessa on kuvin esitetty suunnittelualueen nykytilannetta, mitä museo pitää hyvänä, mutta maisemallisesti arvokkaalla ranta-alueella olisi hyvä esittää

näkymät myös rannan suuntaan. Vaikutusten arvioinnin helpottamiseksi lähtötietoja tulisi täydentää myös valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen sekä maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön kuvaamisella. Maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön kuvaustekstit luettavissa osoitteesta [www.y-pakki.fi](http://www.y-pakki.fi) tai vaihtoehtoisesti teoksesta *Satakunnan kulttuuriympäristöt eilen, tänään ja huomenna* (toim. Niina Uusi-Seppä, 2012) ja maisema-alueen osalta osoitteesta [https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/VAMA%202021\\_3%20Sataku%20nta.pdf](https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/VAMA%202021_3%20Sataku%20nta.pdf).

Satakunnan Museolla ei ole oman toimialansa puitteissa muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Junnila  
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy  
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä